

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

VY_32_INOVACE_17

B. Smetana : Vltava_37

Autor: Jindřiška Čalová

Škola : Základní škola Slušovice, okres Zlín,
příspěvková organizace

Název projektu : Zkvalitnění ITC ve slušovské
škole

Číslo projektu : CZ.1.07/1.4.00/21.2400

ANOTACE

- Materiál DUM (digitální učební materiál) je určen pro práci na interaktivní tabuli, popřípadě práci s dataprojektorem.
- Využít se dá v předmětu Hudební výchova v sedmém ročníku. Je součástí tématického okruhu Poslechové činnosti.
- Materiál je určený pro vyvozování nového učiva, opakování a procvičování učiva.
- Materiál vznikl ze zápisů autora, který vycházel z učebnice Hudební výchova pro 7.roč.ZŠ, Jaroslav Mihule, Pavel Jurkovič, Miroslav Štřelák, Fortuna
- Prezentace vznikla v březnu 2012

1

Bedřich Smetana : VLTAVA
Hudební výchova 7.ročník

Bedřich Smetana : Vltava

- Symfonické básně představují **hudbu programní**. Vznikaly v 19. století – v době **ROMANTISMU** – a jejich námětem byly příběhy z literatury, z dějin, popisování přírody, nebo i inspirace výtvarným dílem.
- ***Má vlast*** je cyklus šesti symfonických básní českého skladatele Bedřicha Smetany, inspirovaný českou historií, legendami a krajinou.
- Jednotlivé části jsou : ***Vyšehrad, Vltava, Šárka, Z českých luhů a hájů, Tábor a Blaník***.
- Jedná se o Smetanovo vrcholné dílo, které vzniklo v letech 1874 až 1879, kdy byl již zcela **neslyšící**.
- Bedřich Smetana tak skvělým způsobem oslavil náš domov a vlast.
- Jeho velké vlastenectví prolíná celou jeho tvorbu – ať vzpomeneme na jeho opery, symfonická díla nebo třeba skladbu pro housle a klavír s názvem *Z domoviny* – která vznikla – stejně jako cyklus *Má vlast* – již v době úplné skladatelovy hluchoty.

Bedřich Smetana : Vltava

- Řeka Vltava je nejdelší řekou v České republice – má asi 433 km.
- Symfonická báseň **Vltava** je přibližně dvanáct minut dlouhá a je v tónině e moll.
- Skladba líčí běh Vltavy. Začíná od prvních dvou praméneků chladné a teplé Vltavy.
- **Teplá Vltava**, která je považována za hlavní pramennou větev, pramení na Šumavě ve výšce 1 172 m nad mořem jako **Černý potok**.
- **Studená Vltava** pramení na druhé straně hranic v Bavorsku.
- V nadmořské výšce 731 m u osady Chlum se Teplá a Studená Vltava stékají a řeka tak po zbytek své cesty nese jméno **Vltava**.
- Smetana chtěl v začátku skladby vyvolat u posluchačů představu zurčícího pramínku, který se na své pouti rozšiřuje a mohutní, až z něho vyroste krásná řeka.
- Pak Vltava protéká háji a lučinami, krajinami, kde se slaví zrovna svatba.

Bedřich Smetana : Vltava

- V noci Vltava potkává na březích rej rusalek a míjí spoustu hradů a zámků.
- Vltava se dostává do Svatojánských proudů a míří v širokém toku ku Praze.
- Proud mine Vyšehrad a Vltava mizí v dáli.
- První uvedení ***Mé vlasti*** - jakožto šestidílného cyklu nastalo 5. listopadu 1882; premiéra se odehrála v sále na **Žofíně** v Praze.
- V roce 1929 byla *Má vlast* zaznamenána na gramofonovou desku.
- ***Má vlast*** se hraje každoročně 12. května, v den výročí Smetanova úmrtí, jako první zahajovací dílo na festivalu klasické hudby **Pražské jaro**.

2

Bedřich Smetana – autor cyklu MÁ VLAST

3

Plakát k prvnímu představení cyklu MÁ VLAST

[illegible]

Smetanova partitura Vltavy

5

Pohled na Vltavu z pražské Letné

6

Pramen Teplé Vltavy na Šumavě

7

Budova Žofína na Slovanském ostrově v Praze. Proběhla zde **premiéra Smetanova díla Má vlast**.
Různé společenské akce konají se tady konají podnes.

Zápis do sešitu : **Bedřich Smetana : Vltava**

- **Vltava** je symfonická báseň, která patří do cyklu (souboru) **6** symfonických básní **Má vlast**.
- **Má vlast : Vltava, Šárka, Z českých luhů a hájů, Vyšehrad, Tábor, Blaník.**
- Symfonické básně představují hudbu **programní**. Vznikaly v 19.století a jejich námětem byly příběhy z literatury, z dějin, popisování přírody, nebo i inspirace výtvarným dílem.
- Motivy Vltavy :
 - 1. a 2. pramen
 - Široký tok
 - Lesní honba
 - Vesnická svatba
 - Rej rusalek
 - Hrady a zámky
 - Svatojánské proudy
 - Vyšehrad
 - Vltava mizí v dáli

OPAKOVÁNÍ

Ve kterém uměleckém období vznikaly symfonické básně ?

- ~~a) V době baroka 17. – 18. století.~~
- b) V době romantismu 19. století
- ~~c) V době renesance 15. – 16. století~~

Co bylo námětem symfonic.básní (hudby programní)?

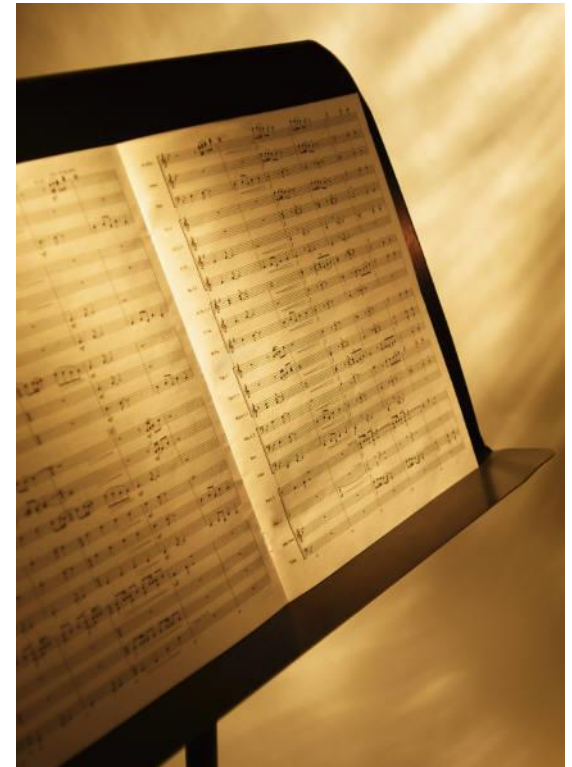
- ~~a) Byly to duchovní náměty.~~
- ~~b) Námětem byla žena a láska k ní.~~
- c) Námětem bylo např. popisování přírody, příběhy z literatury a dějin, nebo inspirace výtvarným dílem.

Vysvětli co je to cyklus Má Vlast.

- a) Dílo Antonína Dvořáka, které obsahuje sbírku vlasteneckých písní.
- b) Cyklus šesti symfonických básní českého skladatele Bedřicha Smetany, inspirovaný českou historií, legendami a krajinou.
- c) Opera Leoše Janáčka s vlasteneckým námětem.

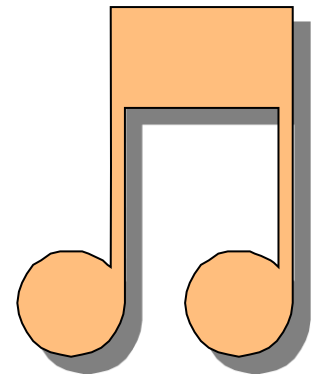
Má vlast obsahuje

- ~~a) 8 symfonických básní.~~
- ~~b) 10 symfonických básní.~~
- c) 6 symfonických básní.

Urči správné názvy jednotlivých symfonických básní.

- a) Otava, Klárka, Z moravských luhů a hájů, Petrohrad, Fábory, Baník.
- b) Vltava, Šárka, Z českých luhů a hájů, Vyšehrad, Tábor, Blaník.

Má vlast vznikla v době...

- a) Kdy byl Smetana již zcela neslyšící.
- b) Kdy Smetana ještě neměl problémy se sluchem.

Které z těchto motivů použil Smetana ve svém díle Vltava ?

- 6 pramenů Vltavy, Divoký tok, Lesní honička, Veselá svatba, Rej divoženek, V zámku a v podzámčí, Svatoštěpánské proudy, Petrohrad, Otava mizí v dáli.
- b) 1. a 2. pramen, Široký tok, Lesní honba, Vesnická svatba, Rej rusalek, Hrady a zámky, Svatojánské proudy, Vyšehrad, Vltava mizí v dáli.

Premiéra Vltavy proběhla v roce 1882

- ~~a) V Národním divadle.~~
- b) Na Žofíně (Slovanský ostrov v Praze)
- ~~c) V pražském Rudolfinu.~~

Má vlast se hraje každoročně ...

- ~~a) Při každém státním svátku.~~
- b) 12.května zahajuje festival vážné hudby Pražské jaro.
- ~~c) 28.září na svátek sv.Václava~~

Kde pramení řeka Vltava ?

- ~~a) V Praze.~~
- b) Na Šumavě.
- ~~c) Na Vyšehradě.~~

Použité zdroje

- 1. Soubor:Vysehrad as seen over the Vltava from Cisarska louka 732.jpg. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001-, last modified on 28.10.2005 [cit. 2012-03-28]. Dostupné z:
http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Vysehrad_as_seen_over_the_Vltava_from_Cisarska_louka_732.jpg
- 2. Soubor:Bedrich Smetana.jpg. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001-, last modified on 1.11.2009 [cit. 2012-03-28]. Dostupné z:
http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Bedrich_Smetana.jpg
- 3. Soubor:Má vlast - plakát k prvnímu představení.jpg. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001-, last modified on 5.11.2009 [cit. 2012-03-28]. Dostupné z:
http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:M%C3%A1_vlast_-_plak%C3%A1t_k_prvn%C3%ADmu_p%C5%99edstaven%C3%AD.jpg
- 4. Soubor:Partitura, Vltava.jpg. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001-, last modified on 5.11.2009 [cit. 2012-03-28]. Dostupné z:
http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Partitura,_Vltava.jpg
- 5. Soubor:Vltava in Prague.jpg. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001-, last modified on 5.9.2005 [cit. 2012-03-28]. Dostupné z:
http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Vltava_in_Prague.jpg
- 6. Soubor:Pramen Vltavy3.jpg. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001-, last modified on 14.8.2011 [cit. 2012-03-28]. Dostupné z:
http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Pramen_Vltavy3.jpg
- 7. Soubor:Slovansky ostrov 1.jpg. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001-, last modified on 7.3.2007 [cit. 2012-04-02]. Dostupné z:
http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Slovansky_ostrov_1.jpg
- 8 Ostatní obrázky a ilustrace Microsoft Office.